

Ministrstvo za okolje in prostor
Državna sekretarka
Ga. Lidija Stebernak
Dunajska 48
1000 Ljubljana

gp.mop@gov.si

Naš znak: 2710/18/VOD-BŠF
Datum: 31.5.2018

Zadeva: ZAID in GZ: Ravnanje IZS v primeru neskladnih členov

Spoštovana državna sekretarka, gospa Lidija Stebernak,

S 1.6.2018 se pričneta uporabljati ZAID in GZ. Seznanjamo vas, da smo ob pripravi na implementacijo obeh zakonov naleteli na probleme, ki izhajajo iz neskladnih prehodnih obdobji za pooblaščen inženirje in gospodarske subjekte, ki opravljajo arhitekturno in inženirsko dejavnost, v ZAID, neskladnih prehodnih obdobji za vodje del in izvajalce v GZ in neskladnih določil GZ o obveznih podatkih, ki se vodijo v Imeniku vodij del.

S tem dopisom vas obveščamo, da je v zvezi s tem upravni odbor Inženirske zbornice Slovenije na svoji 247. seji dne 30.5.2018 sprejel odločitev o tem (sklep UO IZS št. 2890), kaj bo IZS v teh primerih štela za prehodno obdobje po ZAID in GZ in kaj bo IZS iz razloga neskladnih določil GZ štela za obvezen podatek v Imeniku vodij del.

Sklep UO IZS št. 2890 se glasi:

- *Zaradi neuskklajenosti prehodnega obdobja za pooblaščen inženirje in gospodarske subjekte, ki opravljajo arhitekturno in inženirsko dejavnost (55. in 60. člen ZAID) IZS s 1.12.2018 ne bo pričela z izdajanjem odločb o mirovanju po uradni dolžnosti, če obstoječi člani IZS, prepisani v Imenik pooblaščenih inženirjev s 1.6.2018, ne bodo predložili dokazil, ki jih zahteva 55. člen ZAID, temveč bodo takšne odločbe izdajane šele 1.6.2019.*
- *Zaradi neuskklajenosti prehodnega obdobja za vodje del in izvajalce (tretji in prvi odstavek 120. člena GZ) IZS s 1.12.2018 ne bo pričela z izdajanjem odločb o mirovanju po uradni dolžnosti, če obstoječi člani IZS, prepisani v Imenik vodij del s 1.6.2018, ne bodo predložili dokazil, ki jih zahteva tretji odstavek 120. člena GZ, temveč bodo takšne odločbe izdajane šele 1.6.2020.*
- *Zaradi neuskklajenosti določil GZ o obveznih podatkih, ki se vodijo v Imeniku vodij del (prvi, osmi, deveti, šestnajsti odstavek 14. člena, tretji odstavek 120. člena), bo IZS z namenom doslednega izvrševanja določil GZ smiselno z določbo sedme točke četrtega odstavka 11. člena ZAID vodila v Imeniku vodij del še podatke o zaposlitvi in zavarovanju odgovornosti po prvi alineji prvega odstavka 14. člena GZ. V*

primeru, če bo posameznik zaposlen pri več izvajalcih, bo IZS v Imeniku vodij del označila vse delodajalce.

Podrobnejši opis problematike in razlogi za takšno odločitev izhajajo iz pojasnila, ki ga prilagamo temu dopisu.

Lep pozdrav,

Generalna sekretarka IZS
mag. Barbara Škraba Flis

Priloga:

- Pojasnilo s podrobnejšim opisom problematike in razlogov za odločitev

V vednost:

- MOP: g. Luka Ivanič, ga. Sabina Jereb – na e-naslova
- UO IZS
- Člani IZS
- Služba za javna pooblastila IZS

POJASNILO

- KAJ BO IZS ŠTELA ZA PREHODNO OBDOBJE PO ZAID IN GZ
- KAJ SO OBVEZNI PODATKI V IMENIKU VODIJ DEL

1. Neusklajenost prehodnega obdobja za pooblaščen inženirje in nadzorne inženirje s prehodnim obdobjem za gospodarske subjekte, ki opravljajo arhitekturno in inženirsko dejavnost

Novi Zakon o arhitekturni in inženirski dejavnosti v devetem poglavju ureja prehodne in končne določbe, pri katerih pa je IZS tekom neposredne uporabe zakona ugotovila, da določba 55. člena in določba 60. člena nista usklajeni, oziroma sta glede dolžine prehodnega obdobja med seboj v določenih primerih v nasprotju. Vsled tega v nadaljevanju IZS podaja svoje razloge, zakaj bo upoštevala določbo 60. člena ZAID v delu, ki govori, da prehodno obdobje traja eno leto in ne zgolj šest mesecev po začetku uporabe zakona.

V 55. členu ZAID je določeno, da mora posameznik najkasneje v šestih mesecih po začetku uporabe zakona predložiti dokazilo o načinu opravljanja poklicnih nalog iz tretjega odstavka 5. člena ZAID in dokazilo o sklenjenem zavarovanju odgovornosti za škodo iz 15. člena ZAID. Če v tem roku dokazil ne predloži, mu zbornica po uradni dolžnosti izda odločbo o mirovanju in vpiše mirovanje v imenik. Nasprotno pa določba 60. člena ZAID govori, da lahko gospodarski subjekt, ki na dan začetka uporabe zakona opravlja dejavnost po ZAID in izpolnjuje pogoje iz ZGO-1, Zakona o urejanju prostora in ZGeoD-1, opravlja dejavnost pod temi pogoji še največ eno leto po začetku uporabe zakona.

V skladu z določbo 1. točke prvega odstavka 2. člena ZAID je gospodarski subjekt gospodarska družba, samostojni podjetnik in druga pravna in fizična oseba, ki je vpisana v Poslovni register Slovenije in opravlja pridobitno dejavnost. Vsi ti lahko v skladu s 60. členom ZAID opravljajo dejavnost po obstoječih predpisih še eno leto po začetku uporabe ZAID. Med njimi so kot rečeno tudi samostojni podjetniki, a morajo ti hkrati v skladu s 55. členom ZAID najkasneje v šestih mesecih po začetku uporabe zakona predložiti IZS dokazilo o opravljanju poklicnih nalog kot samostojni podjetnik v skladu z ZAID in tudi dokazilo o sklenjenem zavarovanju odgovornosti za škodo v skladu z ZAID, kljub temu, da gospodarskim subjektom, ki so pravne osebe, to ni treba. Tako bo samostojni podjetnik po eni strani dolžan predložiti dokazila v šestih mesecih (55. člen), po drugi strani pa bo lahko dejavnost na enak način lahko opravljal še eno leto po začetku uporabe ZAID (60. člen). Očitno neusklajeni normi. Tudi v obrazložitvi členov predloga ZAID ni mogoče razbrati, zakaj takšna delitev.

Z namenom odpraviti takšno neskladje IZS podaja svoje stališče, kako in zakaj naj se uporablja določba 60. člena ZAID oziroma eno letno prehodno obdobje, v katerem se lahko dejavnost opravlja še po starih predpisih, in ne določba 55. člena ZAID, ki govori o šest mesečni zahtevi po predložitvi ustreznih dokazil.

Določba 55. člena ZAID je poimenovana *pridobljene pravice po ZGO-1*. Tudi vsebina omenjenega člena se bistveno bolj posveča vprašanju pridobljenih pravic po do sedaj veljavnih predpisih, kot pa vprašanju trajanja prehodnega obdobja. Poleg tega je iz določbe 55. člena ZAID mogoče razbrati, da so posamezniki dolžni zbornici predložiti ustrezna dokazila, določena pa je tudi sankcija, če tega ne storijo. Očitno je tako, da določba 55. člena ZAID ni prvenstveno namenjena določitvi trajanja prehodnega obdobja, temveč je osredotočena na druge pomembnejše okoliščine glede pridobljenih pravic.

Po drugi strani je določba 60. člena ZAID izrecno poimenovana *uskladitev pogojev za opravljanje dejavnosti*, vsebinsko pa določa le to, da lahko gospodarski subjekt opravlja dejavnost še eno leto po začetku uporabe zakona. Drugih vsebinskih določb ta člen nima, kar pomeni, da specialno ureja le vprašanje trajanja obdobja, ko lahko gospodarski subjekti uskladijo pogoje za opravljanje dejavnosti z ZAID. To kaže na specialnost določbe 60. člena ZAID glede na določbo 55. člena ZAID, ko je govora o določitvi trajanja prehodnega obdobja.

Nadalje bi upoštevanje določbe 55. člena ZAID, v delu, kjer je določen šest mesečni rok, pomenilo poseg v pridobljene pravice. Če bi namreč po poteku šest mesečnega roka IZS dosledno začela izdajati odločbe o mirovanju (npr. samostojnim podjetnikom), hkrati pa določba 60. člena omogoča opravljanje dejavnosti še eno leto, potem bi IZS očitno posegel v pridobljene pravice nekaterih svojih članov.

Pojasnjeno je torej, zakaj bo za samostojnega podjetnika IZS uporabil določbo 60. člena ZAID, tako da bo prehodno obdobje eno leto. Nadalje pa se v zvezi s tem zastavlja vprašanje, zakaj bi morali od zaposlenih v delovnem razmerju zahtevati izpolnitev pogojev za opravljanje poklicnih nalog v šest mesečnem obdobju iz 55. člena ZAID, če za pravne osebe in za samostojne podjetnike uporabimo določbo 60. člena ZAID. Predvsem pa je to vprašanje relevantno ob dejstvu, da je bil namen ZAID tudi ta, da se opravljanje dejavnosti preko samostojnega podjetnika poskuša čim bolj približati zaposlitvi v delovnem razmerju za polni delovni čas. V tem delu se tako poskuša ta statusa čim bolj poenotiti. S tem ko bi za zaposlene v delovnem razmerju uporabili določbo 55. člena, za samostojne podjetnike pa določbo 60. člena, bi po našem mnenju to predstavljalo razlikovanje med podobnimi dejanskimi primeri, ki pa nima nobene razumne razlage, kar pa pomeni utemeljen očitok o neenakopravnem obravnavanju zaposlenih napram samostojnim podjetnikom. Iz tega razloga bo IZS tudi za takšne osebe uporabljala prehodno obdobje enega leta, ne glede na določbo 55. člena, ki govori o šestih mesecih.

Na podlagi pojasnjenega IZS s tem dopisom ministrstvo obvešča, da 1.12.2018 ne bo pričela z izdajanjem odločb o mirovanju po uradni dolžnosti, če obstoječi člani IZS, prepisani v Imenik pooblaščenih inženirjev s 1.6.2018, ne bodo predložili dokazil, ki jih zahteva 55. člen ZAID, temveč bodo takšne odločbe izdajane šele 1.6.2019.«

Ob tem ostaja iz istih razlogov odprto vprašanje spornosti šest mesečnega prehodnega obdobja za vpis posameznikov, ki imajo po ZGO-1 pravico nastopati kot odgovorni nadzorniki in odgovorni nadzorniki posameznih del, pa po ZGO-1 niso vpisani v imenik IZS (peti in šesti odstavek 55. člena), v Imenik pooblaščenih inženirjev (kot nadzorni inženirji). Dodatno tudi zato, ker po poteku šestmesečnega prehodnega obdobja izgubijo pridobljeno pravico izvajanja storitev nadzora nad gradnjo, če v tem času ne vložijo zahteve za vpis v imenik.

2. Neusklajenost prehodnega obdobja za vodje del s prehodnim obdobjem za izvajalce

Identičen problem kot opisan pod točko 1 obstoji zaradi neusklajenosti prehodnega obdobja za vodje del in izvajalce tudi v GZ.

Novi Gradbeni zakon v šestem poglavju (120. člen) ureja pridobljene pravice izvajalcev in vodij del ter ureja prehodna obdobja zanje. Prehodno obdobje za osebe, ki lahko na dan 1.6.2018 na podlagi ZGO-1 nastopajo kot odgovorni vodje del in odgovorni vodje posameznih del, je usklajeno s prehodnim obdobjem za izvajalce in znaša dve leti. Nasprotno, prehodno obdobje za osebe, ki lahko na podlagi ZGO-1 nastopajo kot odgovorni vodje del za zahtevne objekte in so na dan 1.6.2018 vpisani v imenik IZS, ni usklajeno s prehodnim obdobjem za izvajalce. Prehodno obdobje za prve je šest mesecev in za izvajalce dve leti.

Na podlagi pojasnjenega v tej točki in pod točko 1 IZS s tem dopisom ministrstvo obvešča, da 1.12.2018 ne bo pričela z izdajanjem odločb o mirovanju po uradni dolžnosti, če obstoječi člani IZS, prepisani v Imenik vodij del s 1.6.2018, ne bodo predložili dokazil, ki jih zahteva tretji odstavek 120. člena GZ, temveč bodo takšne odločbe izdajane šele 1.6.2020.«

3. Obvezni podatki v Imeniku vodij del

Določba 14. člena GZ med drugim navaja, da mora izvajalec za opravljanje dejavnosti gradbeništva (izvzeta so zaključna dela), izpolnjevati pogoj sklenjenega zavarovanja odgovornosti za škodo v zvezi z opravljanjem svoje dejavnosti ter imeti sklenjeno pogodbo o zaposlitvi za polni delovni čas ali za krajši delovni čas v posebnih primerih v skladu z zakonom, ki ureja delovna razmerja, z najmanj enim delavcem, ki izpolnjuje pogoje. Nadalje pa osmi in deveti odstavek 14. člena GZ med drugim določata, da ima IZS za opravljanje naslednjih nalog javno pooblastilo: vpis v imenik vodij del, priznavanje poklicnih kvalifikacij za vodje del, vodenje imenika vodij del, opravljanje strokovnega izpita za vodenje del in izvajanje disciplinskega nadzora nad vodji del. Za opravljanje teh nalog se smiselno uporabljajo določbe ZAID. V 16. odstavku 14. člena GZ določa, da mora izvajalec za vodenje gradnje določiti vodjo del, ki glede na vrsto del prevladuje in je zaposlen pri njem. V tretjem odstavku 120. člena GZ pa je določeno, da se osebe, ki so vpisane v imenik pooblaščenih inženirjev pri IZS in imajo samo strokovni izpit za odgovorno vodenje del, vpiše v imenik vodij del, če predložijo dokazilo o zaposlitvi in dokazilo o sklenjenem zavarovanju odgovornosti za škodo, sicer jim zbornica izda odločbo o mirovanju.

Glede na pojasnjene določbe GZ bo IZS v imeniku vodij del morala voditi določene podatke, ki bodo omogočili dosledno izvrševanje določb GZ. Tako bo IZS smiselno z določbo 7. točke četrtega odstavka 11. člena ZAID vodila v imeniku vodij del še podatke o zaposlitvi, kar izhaja iz določbe 16. odstavka 14. člena GZ in tretjega odstavka 120. člena GZ, ki zahtevata predložitev pogodbe o zaposlitvi. V primeru, če bo posameznik zaposlen pri več izvajalcih, bo IZS v imeniku vodij del označila vse delodajalce.

Eden od pogojev za veljaven vpis vodje del v imenik vodij del je tako predložitev pogodbe o zaposlitvi z gospodarskim subjektom, ki pa izpolnjuje pogoje za izvajalca po GZ. Dejstvo je, da IZS ne more vpisovati v imenik vodij del vsakogar, ki bi predložil pogodbo o zaposlitvi (in izpolnjeval ostale pogoje), če se ne ve, da na drugi strani delodajalec izpolnjuje pogoje za izvajalca po GZ. Iz tega razloga bo IZS morala preveriti tudi, če ima izvajalec sklenjeno ustrezno zavarovanje po prvi alineji prvega odstavka 14. člena GZ, smiselno pa izhaja podlaga za preverjanje tega podatka tudi iz tretjega odstavka 120. člena GZ in 6. točke četrtega odstavka 11. člena ZAID. Če bi se namreč ugotovilo, da gospodarski subjekt ni ustrezno zavarovan, potem ne more imeti statusa izvajalca, posledično pa oseba zaposlena pri takšnem delodajalcu ne more opravljati vloge vodje del.

Podobno pa bo moral IZS preveriti tudi, če ima gospodarski subjekt polno zaposlenega vodjo del, v primeru če se bo posameznik vpisoval v imenik vodij del le po pogodbi za krajši delovni čas. Tudi v tem primeru se bo namreč moralo preveriti, če delodajalec izpolnjuje pogoj po drugi alineji prvega odstavka 14. člena GZ, torej ali ima polno zaposlenega vodjo del, kar je pogoj za status izvajalca.